

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان

نشانی: تهران: میدان فاطمی، خیابان بهرام‌میرمی، پلاک ۲۲ • تلفن:۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • شماره ۴۸۰• ۱۲ صفحه ۸۸۹۲۵۴۶۷
تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترک‌کین: ۸۸۹۰۳۵۴۸
توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز • تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: صمیم

شتر

شنبه ۵ خرداد ۱۴۰۳ | ۱۶ ذی‌القعده ۱۴۴۵ | ۲۵ می ۲۰۲۴ | سال بیست‌ویکم • شماره ۴۸۰• ۱۲ صفحه

اذان ظهرتهران ۱۲:۰۱ • اذان مغرب ۱۹:۳۱ • اذان صبح فردا ۲:۱۰ • طلوع آفتاب ۴:۵۲

www.sharghdaily.com

شبکه‌خوانی

کتاب‌هایی که سوزانده می‌شود

در چند روز گذشته درخواست دادستان دادگاه کیفری بین‌المللی لاهه برای دستگیری نتانیاھو و یکی از سران حماس بازتاب گسترده‌ای داشته است. همچنین سه کشور اروپایی از تشکیل کشور مستقل فلسطین حمایت کرده‌اند. این دو اتفاق سبب می‌شود اندکی امیدواری برای ایجاد صلح در خاورمیانه به وجود آید. در این میان همچنان تصاویری از غزه منتشر می‌شود که باعث اندوه و حسرت است. یکی از کاربران شبکه‌های اجتماعی عکسی از آتش‌زدن کتابخانه دانشگاه الاقصی منتشر کرده است. او نوشته است: «عکس درناک از کشتار جمعی غزه کم نبوده است، عکس پشت عکس از «سرھا بریده بینی بی‌جرم و بی‌جنایت». این یکی اما درناک‌ترین عکسی است که تاکنون از کشتار جمعی غزه دیده‌ام. سربازی اسرائیلی در سال ۲۰۲۴ میلادی عکسی از خود در حال سوزاندن کتابخانه دانشگاه الاقصی در باریکه غزه منتشر کرده است. نشسته است آرام و با افتخار تا آتش حساسی گر بگیرد و به جان کتاب‌ها بنشیند، هم‌نگام کتابی گر یزند -کاری یادآور سوزاندن کتابخانه بغداد به دست مغولان و کتاب‌سوزی نازی‌ها.

اتفاق‌خوانی

شبی برای احمد عربانی

هفتصدوچهل‌ودومین شب از شب‌های بخارا به تجلیل از احمد عربانی (کارتونیسٔ کاریکاتوریسٔ اینماتور و طنزپرداز) اختصاص دارد و قرار است پنج بعدازظهر یکشنبه ششم خرداد برگزار شود و در این نشست پونس شکرخواه، نادر رضایی، مجید کاشانی،عباس یاری، هادی حیدری و علی دهباشی حاضر خواهند شد.

همچنین در این مراسم از کتاب مجموعه آثار کارتون و کاریکاتور احمد عربانی با عنوان «کتاب عربانی» که به کوشش هادی حیدری و توسط نشر «مدام» منتشر شده است، رونمایی خواهد شد. احمد عربانی (متولد ۱۳۲۴) ازجمله مهم‌ترین کارتونیسٔ‌های مطبوعاتی پس از انقلاب است. او خالق خاطره‌انگیزترین جلدهای مجله «گل‌آقا» است که حافظه تصویری چندین نسل از ایرانیان را تشکیل داده‌اند. عربانی فعالیت حرفه‌ای خود را به‌عنوان کاریکاتوریسٔ‌ت از سال ۱۳۴۷ با مجله «توقیف» آغاز کرد و تا امروز طی بیش از نیم‌قرن فعالیت هنری با بسیاری از مجلات و روزنامه‌های مطرح ایرانی همکاری کرده است. در سال‌های ابتدایی دهه ۸۰، به تصویرسازی کتاب‌های کودک و نوجوان پرداخت.

همچنین او از سال ۱۳۵۲ به‌عنوان اینماتور فعالیت خود را با کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان آغاز کرد که حاصل این همکاری، ساخت پنج انیمیشن بود. عربانی طراح چند پوستر سینمایی از جمله پوستر فیلم «ناصرالدین شاه، آکتور سینما» بوده است. احمد عربانی در زمینه طنز ویدئویی هم فعالیت داشته و می‌توان به اجرای آیتم طنز «تونل مکان» در مجموعه «م خروس» اشاره کرد.

برگزاری چند نمایشگاه انفرادی، شرکت در چندین نمایشگاه داخلی و خارجی و داوری بسیاری از جشنواره‌های کاریکاتور نیز از جمله فعالیت‌های اوست. این مراسم در تالار فردوسی خانه اندیشمندان علوم انسانی در خیابان نجات‌اللهی (ویلا)، چهارراه ورشو برگزار خواهد شد.

طبق اعلام دبیر کارگروه ملی نجات دریاچه ارومیه، با اقدامات انجام‌شده و باران‌های شدید و سیل‌آسای بهاری وسعت دریاچه ارومیه نسبت به مدت زمان مشابه سال قبل ۵۶۰ کیلومتر مربع افزایش یافته و حجم آب دریاچه نیز از ۶۰۰ میلیون مترمکعب افزایش نسبت به مدت مشابه سال قبل، به دو و نیم میلیارد مترمکعب رسیده است.عکس: علی حامد حق‌دوست، ایرنا

instagram:sharghdaily1

twitter:sharghdaily

youtube:sharghdaily

Telegram:SharghDaily

apararat:tasvirshargh

چهاردهمین انتخابات ریاست جمهوری؛ ابهام‌ها و چالش‌ها

ابراهیم ایوبی

وکیل دادگستری

سه‌گانه فقط در زمینه انتخاب رئیس‌جمهور بعدی صلاحیت دارند. دخالت رؤسای دو قوه مقننه و قضائیه در فرایند انتخابات که همواره توسط دولت برگزار می‌شود، جالب توجه است، شاید حساسیت شرایط اقتضا دارد که در انتخابات فراقوه‌ای انجام شود. شورای نگهبان ۹ شهریور ۱۳۶۰ در پاسخ به نامه ۸ شهریور رئیس مجلس شورای اسلامی برای تفسیر اصول ۱۳۱ و ۱۳۲ که به دلیل ترور نخست‌وزیر امکان حضور وی در این شورا نبود (پیش از بازنگری، نخست‌وزیر نقش معاون اول را ایفا می‌کرد)، اعلام می‌دارد: در صورت «فوت» یکی از اعضا، تشکیل دونفره شورای برگزاری انتخابات مجاز است.

سوم، مهلت برگزاری انتخابات حداکثر ۵۰ روز است. امکان برگزاری زودتر از ۵۰ روز وجود دارد اما نباید از مدت تعیین‌شده تجاوز کند. در مورد مشابه، ابوالحسن بنی‌صدر در یک تیر ۱۳۶۰ برکنار و محمدعلی رجایی در دوم مرداد (یعنی تنها ۳۲ روز بعد) انتخاب شد؛ چهارم، در صورت تغییر رئیس مجلس در روزهای آینده، در اقدامی کم‌نظیر یکی از اعضای شورای برگزاری انتخابات ریاست‌جمهوری تغییر خواهد کرد و دیگر محمداق‌قلیابا امکان حضور در این شورا را ندارد؛ پنجم، اصل ۱۳۲ بیان می‌کند در این دوره گذار «…وزرا را نمی‌توان استیضاح کرد یا به آنان رای عدم اعتماد داد…»، وازه «استیضاح» شامل نتایجی چون رای اعتماد و عدم اعتماد می‌شود و قید «یا به آنان رای عدم اعتماد داد» در متن ضرورتی نداشت؛ ششم، نامزدی رئیس مجلس یا معاون اول رئیس‌جمهور برای انتخابات ریاست‌جمهوری، عضویت آنان به دلیل «تعارض منافع» در این شورای موقت را دچار چالش خواهد کرد و تکلیف جایگزین آنان نیز در قانون اساسی مشخص نیست.

در «قانون انتخابات ریاست‌جمهوری اسلامی ایران» مصوب پنجم تیر ۱۳۶۴ مواد ۳ و ۲۲ به انتخابات زودرس پس از فوت رئیس‌جمهور اشاره دارد و گفته شده مجری انتخابات وزارت کشور است و نظارت بر عهده شورای نگهبان، موضوعی که متأسفانه کمتر مورد توجه قرار گرفته «اعلام نامزدی» است؛ اصل ۱۱۶ قانون اساسی به این

آمار‌خوانی

طالبان عامل اصلی مهاجرت

میلیارد، سوئیس با ۳۱.۳۵ میلیارد و آلمان با ۲۵.۶ میلیارد در رتبه‌های بعدی قرار دارند. در میان کشورهای درحال‌توسعه، هند با ۱۲۵ میلیارد دلار، مکزیک با ۶۲ میلیارد دلار، چین با ۵۰ میلیارد دلار، فیلیپین با ۴۵ میلیارد دلار و مصر با ۴۴ میلیارد دلار بزرگ‌ترین دریافت‌کنندگان حواله‌های خارجی‌اند. پاکستان (۲۹.۹ میلیارد)، بنگلاداش (۲۱.۵ میلیارد) و نیجریه (۲۰.۱ میلیارد) نیز از دریافت‌کنندگان عمده حواله‌اند. تاجیکستان در صدر کشورهایی است که بر دریافت این حواله‌ها متکی است. مبلغی که تاجیکستان از منبع کار شهروندان آن کشور در خارج به دست می‌آورد، ۵۱ درصد کل تولید ناخالص کشور را تشکیل می‌دهد. پس از آن کشورهای تونگا (۴۴ درصد)، لبنان (۳۶ درصد)، ساموا (۳۴ درصد)، فرقیزستان (۳۱ درصد)، کامبیا، هندوراس، السالوادور و نیبال در جمع صدرنشینان این جدول هستند. بعضی کشورها ازجمله هند، بنگلادش، چین، مکزیک، سوریه و تایوان وزارت مخصوص برای اتباع‌شان را در خارج دارند. این وزارت وظیفه دارد با اتباع مقیم خارج تعامل داشته باشد و سهولت‌های قونسلی و سایر خدمات لازم را برای آنان فراهم کند. مهاجران افغانستانی که اکثرا به دلیل فقر، عدم امنیت و محدودیت‌های سیاسی کشور را ترک کرده‌اند، نقش مهمی در کمک مالی به افغانستان دارند. بر اساس گزارش بانک جهانی، از بعد از تسلط طالبان در سال ۲۰۲۱، مبلغ حواله با کاهش نسبت به سال قبل، به ۳۰۰ میلیون دلار (۱.۵ درصد تولید ناخالص داخلی) رسید. سال بعد، این رقم کمی افزایش یافت و به

مطلب مهم می‌پردازد: «نامزدهای ریاست‌جمهوری باید قبل از شروع انتخابات، آمادگی خود را رسماً اعلام کنند. نحوه برگزاری انتخابات رئیس‌جمهوری را قانون معین می‌کند». اعلام نامزدی با وجود این سطح از اهمیت که در قانون اساسی یک اصل به آن اختصاص داده شده، بسیار کم مورد توجه قرار گرفته است و در مواردی رعایت نمی‌شود. یعنی فردی اعلام نامزدی نمی‌کند اما در انتخابات نام‌نویسی کرده و تأیید صلاحیت هم شده است؛ مانند سیدمحمد غرضی در انتخابات سال ۱۳۹۲ که بعدها گفت حتی اعضای خانواده بعد از ثبت‌نام از طریق راننده‌ام مطلع شدند! به نظر می‌رسد این موضوع و ضمانت اجرای آن باید در قوانین و مقررات انتخاباتی جدی‌تر گرفته شود.

یک پرسش: پس از انتخابات هشتم تیرماه، مدت دوره ریاست‌جمهوری چهار سال خواهد بود یا یک سال باقی‌مانده ادامه دوره سیزدهم؟ قانون اساسی ساکت است، به نظر می‌رسد یا توجه به ماده ۱ قانون انتخابات ریاست‌جمهوری که بیان می‌کند: «دوره ریاست‌جمهوری اسلامی ایران چهار سال است…»، دوره بعدی نیز چهارساله خواهد بود. در رویسه عملی که اعضای شورای نگهبان در مواردی پیش از اتمام دوره شش سال تغییر یافته‌اند، در احکام آنان تصریح شده برای باقی‌مانده دوره نفر قبل به عضویت این نهاد درمی‌آیند که شاید ناشی از سیاق عبارات اصل ۹۲ باشد که تغییر نیمی از اعضا را در دور اول ضروری می‌داند و فاصله‌ای سه‌ساله برای نیمی از اعضا با دیگر اعضای مجلس در روزهای آینده، در اقدامی کم‌نظیر یکی در گفت‌وگویی دوره بعدی را چهارساله اعلام کرد. در صورت بروز ابهام نیاز به تفسیر طبق اصل ۹۸ قانون اساسی توسط شورای نگهبان خواهد بود و صرف اعلام نظر سخنگو کافی نیست. علت تفاوت زمانی دوساله مجلس و ریاست‌جمهوری، جلوگیری از ورود هم‌زمان یک جریان به دو نهاد اجرائی و تقنینی است که می‌تواند منشأ مشکلاتی شود. همان‌گونه که در گذشته برای برگزاری هم‌زمان انتخابات شوراهای اسلامی شهر و روستا و خیرگان رهبری، دوره چهارساله شورا با تأیید مجمع تشخیص مصلحت نظام سه سال افزایش یافت و هفت‌ساله شد، در آینده با تدبیر مشابه می‌تواند این فاصله زمانی دوساله را ایجاد کرد. تبصره ماده ۲۲ قانون انتخابات ریاست‌جمهوری به هم‌زمانی این انتخابات و انتخابات شوراهای اسلامی شهر و روستا اشاره دارد و مجلس را در صورت برگزاری انتخابات زودرس طبق اصل ۱۳۱، به تصمیم‌گیری برای برگزاری هم‌زمان این دو انتخابات از طریق «توقف یا تمدید دوره شوراهای اسلامی» مکلف می‌کند، اما در موضوع فاصله دوساله دوره ریاست‌جمهوری با مجلس ساکت است.

علم‌خوانی

در آینده شغلی نخواهیم داشت؟

ایلان ماسک، مدیرعامل شرکت‌های تسلا و اسپیس‌ایکس، در کنفرانس فناوری ویواتک ۲۰۲۴ در پاریس پیش‌بینی کرد که هوش مصنوعی به زودی جایگزین تمامی مشاغل خواهد شد و گفت: «احتمالا هیچ‌کدام از ما در آینده شغلی نخواهیم داشت».

ماسک آینده‌ای را توصیف کرد که در آن مشاغل «اختیاری» خواهند بود و افراد می‌توانند در صورت تمایل به صورت تفریحی به کاری مشغول شوند. او گفت: «در آینده، هوش مصنوعی و ربات‌ها قادر به تأمین تمامی کالاها و خدمات مورد نیاز انسان خواهند بود». البته این اتفاق به‌سادگی هم رخ نخواهد داد. این سناریو در صورتی اجرا می‌شود که «درآمد بالای جهانی» محقق شود؛ درآمدی که با مفهوم «درآمد پایه جهانی» متفاوت است و به معنای تأمین رفاه مالی همه افراد جامعه بدون در نظر گرفتن میزان درآمد آنهاست. البته ماسک توضیح بیشتری ارائه نداد. او همچنین نگرانی خود را نسبت به آینده هوش مصنوعی ابراز کرد و آن را «بزرگ‌ترین ترس» خود نامید.

ماسک با طرح این پرسش که آیا در چنین آینده‌ای انسان‌ها احساس رضایت عاطفی خواهند داشت، گفت «اگر کامپیوترها و ربات‌ها بتوانند همه کارها را بهتر از ما انجام دهند، آیا زندگی ما معنا خواهد داشت؟ شاید هنوز نقشی برای انسان‌ها در این آینده وجود داشته باشد، اینکه ما به هوش مصنوعی معنا ببخشیم».

برای ایلان ماسک نحوه استفاده کودکان از شبکه‌های اجتماعی نگران‌کننده بود. او در بیان سخنرانی خود، والدین را به محدودکردن استفاده فرزندانشان از شبکه‌های اجتماعی تشویق کرد و گفت معتقد است این شبکه‌ها برای کودکان با الگوریتم‌های مبتنی بر «پیشینه‌کردن دوامین» برنامه‌ریزی شده‌اند.

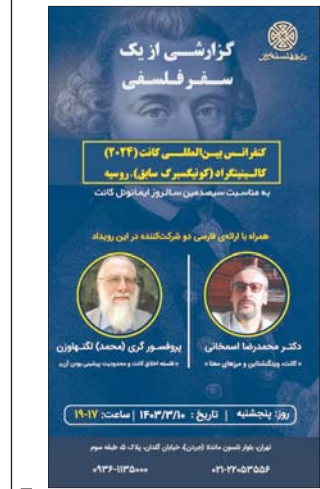
پیشنهاد

گزارشی از یک سفر فلسفی

سه قرن پس از امانوئل کانت، به مناسبت سیزدهمین سالروز تولد این فیلسوف پروسی در سال ۲۰۲۲، این کالنین‌گراد (کونینگسبرگ سابق) روسیه کنفرانسی بین‌المللی برگزار شد؛ شهری که امانوئل کانت در سال ۱۷۲۴ در آنجا متولد شد و بدون آنکه هرگز این شهر را ترک کند، تا سال ۱۸۰۴ در آن زیست و از دنیا رفت. کنفرانسی که ماه گذشته «آکادمی کانت» برگزار کرد، با دو ارائه فارسی همراه بود.

دکتر محمدرضا اسمخانی و پروفسور گری (محمد) لنگه‌اوز در این گردهمایی علمی-فرهنگی درباره وجوه مختلف تفکر کانت به سخنرانی پرداختند.

عنوان سخنرانی دکتر اسمخانی «کانت، ویتگنشتاین و مرزهای معنا» بود و پروفسور گری لنگه‌اوز درباره «فلسفه اخلاق کانت و محدودیت پیشینی‌بودن آن» سخن گفت. روز پنجشنبه دهم خرداد، از ساعت ۱۷ تا ۱۹ در مؤسسه «شهر فلسفه ایران» واقع در خیابان نلسون ماندلا (جردن)، خیابان گلستان، پلاک ۵، نشستی به منظور گزارش این سفر فلسفی با حضور دو سخنران شرکت‌کننده در کنفرانس برگزار می‌شود. امانوئل کانت، فیلسوف سرشناس ایدئالیست عصر روشنگری، آثار مهمی ازجمله «نقد قوه حکم»، «نقد عقل عملی»، «نقد عقل محض» دارد که در فلسفه جدید خاصه در قرن نوزدهم و عصر روشنگری کارساز بود و برخی از آنها به فارسی نیز درآمده‌اند.

۲۵۰ دختر

برخی رسانه‌های محلی از جاماندن ۲۵۰ دختر دانش‌آموز در دهستان کافه بلوچی از امتحانات خبر داده است. مسئولان منطقه بارها از اداره آموزش‌وپرورش درخواست تخصیص حوزه امتحانی را داشته‌اند. طبق این گزارش، فرماندار مانع از برگزاری امتحانات در این دهستان شد. اولیای دانش‌آموزان نگران سلامت فرزندان خود در مسیر طولانی و ناامن تا حوزه امتحانی بودند و از شرکت فرزندان‌شان در امتحانات خودداری کرده‌اند.

۱۰ سال

به گزارش بی‌بی‌سی، «پارک جونگ-او» ۱۰ سال است که بکره‌های پلاستیکی پر از برنج را به داخل آب پرتاب می‌کند تا به منطقه شمالی بروند و به دست مردم این کشور برسند؛ مردمی که از نظر کمبود مواد غذایی تحت فشار هستند. کره جنوبی در تابستان ۲۰۲۰ ارسال مواد به کره شمالی را ممنوع کرده بود، اما تابستان گذشته این ممنوعیت لغو شد. او اسمال صبح‌ها به این کار اقدام می‌کند و امیدوار است جرز و مد در بظری‌ها را سریع‌تر برساند.

۶۰۲۴ نفر

به گزارش ایسنا، تا ظهر دیروز، شش‌هزارو ۲۴ نفر از عزاداران شرکت‌کننده در مراسم تشییع پیکر شهدای خدمت در استان‌های آذربایجان شرقی، قم، تهران، زنجان، اصفهان، خراسان جنوبی و خراسان رضوی از خدمات درمانی و درمان سرپایی جمعیت هلال‌احمر بهره‌مند شده‌اند. ۱۶۴ نفر به مراکز درمانی سیار و ثابت اعزام، هزارو ۳۴۱ نفر در محل درمان و چهارهزارو ۵۳۷ نفر نیز از خدمات سلامت‌محور برخوردار شدند.